

Sraith Pictiúr 10 - An Ghéarchéim Eacnamaíochta

Gníomhaíocht 1 – bí ag éisteacht, scríobh agus ag caint:

- Féach ar bhosca 1 san fhíseán thuas agus éist leis an gcur síos air dhá/trí bhabhta.
- Déan iarracht an méid a chloiseann tú a scríobh síos. (Mura bhfuil tú in ann abairtí iomlána a scríobh is leor eochairfhocail agus frásaí).
- Déan an méid atá scríofa agat a roinnt/a phlé leis an duine in aice leat. An bhfuil sibh in ann teacht ar an gcur síos iomlán?
- Éist leis an gcur síos arís.

Gníomhaíocht 2 – líon na bearnaí:

- Féach ar bhoscaí 2 agus 3 san fhíseán.
- Thíos tá cur síos ar bhoscaí 2 agus 3. Déan iarracht na bearnaí a líonadh.

2) Nuair a chuaigh Séan abhaile an tráthnóna sin, d'inis sé an _____ dá bhean chéile.

Is dóigh liom gur _____ geit uafásach aisti.

Bhí brón agus _____ mhór uirthi.

Ní raibh a fhios acu ó _____ an domhain céard a _____ .

3) Chaith Séan _____ ag cuartú poist.

Níl a fhios ag Dia ná duine cé mhéad foirm _____ a líon sé amach.

Níor _____ leis aon phost a fháil.

Bhí siad in umar na _____ .

- Déan do chuid freagraí a roinnt/a phlé leis an duine in aice leat.
- Éist leis an gcur síos ar bhoscaí 2 agus 3.

Gníomhaíocht 3 – cuir in ord:

- Thíos tá cur síos ar bhoscaí 4 agus 5 ón bhfíseán, ach níl na habairtí san ord ceart. An féidir leat iad a chur san ord ceart?

Bhí fearg ar Sheán agus chuir sé an milléan ar an Rialtas.

Bhíodh ar Sheán gabháil go hOifig an Phoist chuile Aoine agus an áit lán go doras i gcónaí.

Oíche amháin, chonaic said ar an nuacht go raibh tuairim is ceithre chéad caoga míle duine dífhostaithe.

Bhí sé go mór in ísle brí.

Chuir sé seo an-iontas go deo orthu.

Ní raibh pingin rua acu ag an bpointe sin.

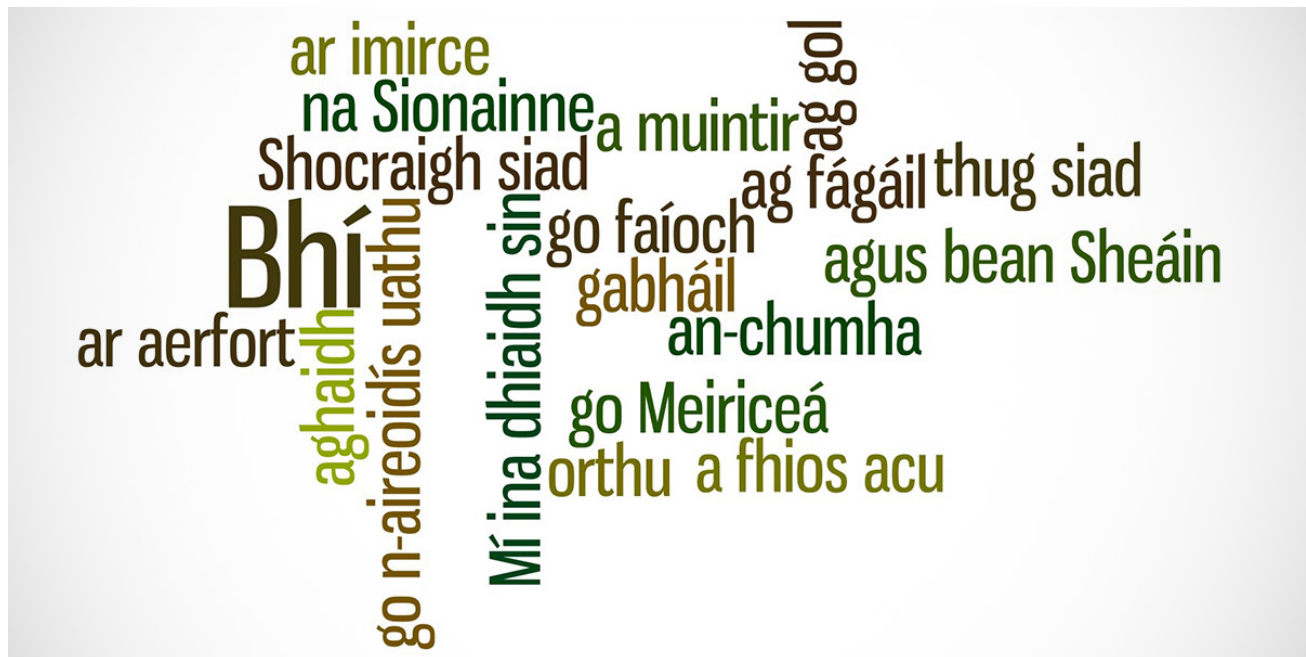
Bhí said ag brath go hiomlán ar íocaíochtaí leasa shóisialaigh.

Tháinig siad ar an tuairim nach raibh aon dul as acu ach an bád bán a thabhairt orthu féin.

- Déan do fhreagra a roinnt/a phlé leis an duine in aice leat.
- Éist leis an gcur síos ar bhoscaí 4 agus 5.

Gníomhaíocht 4- bí ag scríobh agus ag caint :

- Déan iarracht cúig líne a scríobh ag déanamh cur síos ar bhosca 6 san fhíseán.
- Tá roinnt focal/nathanna sa liosta thíos le cabhrú leat.
- Déan iarracht focail/nathanna/briathra eile a aimsiú ar www.focloir.ie nó www.teanglann.ie.

Gníomhaíocht 5 – bí ag léamh:

- Léigh an cur síos thíos ar an tSraith Pictiúr.

Gníomhaíocht 6 – bí ag éisteacht:

- Éist leis an gcur síos iomlán ar an tSraith Pictiúr.
- Ag an am céanna, más maith leat, breathnaigh ar théacs an fhíseáin, atá ag bun an leathanaigh seo.

Gníomhaíocht 7 – ciorcal comhrá:

- Ag úsáid na nótaí (ach gan a bheith á léamh), déan cur síos ar thrí cinn de na boscaí don duine in aice leat. Ansin déanfaidh sé sin cur síos ar na trí bhosca eile. Is féidir seo a dhéanamh cúpla uair le páirtnéirí difriúla.
- Cuir roinnt de na ceisteanna, atá ag bun an leathanaigh seo, faoi ‘Ceisteanna don Idirghníomhaíocht’, ar a chéile.
- Déan iarracht ceisteanna nua a chumadh.

Gníomhaíocht 8 – deis taifeadta:

- Déan tú féin a thaifeadadh ag déanamh cur síos ar an tSraith Pictiúr.
- Éist leis an taifeadadh atá déanta ag daoine eile.

Gníomhaíocht 9 – nathanna cainte: bí ag caint agus ag scríobh:

- Tá go leor nathanna cainte/focail úsáideacha sa téacs thíos. Déan iarracht cuid acu a chur in abairt ó bhéal leis an duine in aice leat.
- Déan iarracht cuid eile acu a chur in abairt scríofa.
- Mura dtuigeann tú céard is brí le nath cainte, cuardaigh é ar www.focloir.ie agus www.teanglann.ie.

Gníomhaíocht 10 – céard fút féin?

- Scríobh cúpla pointe faoin tionchar a bhí/atá ag an ngéarchéim eacnamaíochta ar do cheantar.
- Déan iarracht cuid de na nathanna sa téacs thíos a úsáid.
- Déan focail agus briathra nua a chuardach ar www.focloir.ie agus www.teanglann.ie.
- Nodanna/Feidhmeanna Teanga: Déan tuairimí a nochtadh agus a lorg, léirigh suim nó easpa suime, tabhair moladh/déan cáineadh.
- Déan an méid atá scríofa agat a roinnt leis an duine in aice leat.
- Arís is féidir tú féin a thaifeadh.

An Ghéarchéim Eacnamaíochta

(Téacs an fhíseáin)

- 1) Dúnadh an comhlacht déantúsaíochta áitiúil roimh an Nollaig.

Tháinig an drochscéal aniar aduaidh ar na hoibrithe ar fad.

Ní nach ionadh, bhí inní an domhain orthu.

Bhí Séan, Liam agus Pól ag obair ann le breis agus deich mbliana.

Ní raibh a fhios acu céard a bhí rompu.

- 2) Dúnadh an comhlacht déantúsaíochta áitiúil roimh an Nollaig. Nuair a chuaigh Séan abhaile an tráthnóna sin, d'inis sé an drochscéal dá bhean chéile.

Is dóigh liom gur baineadh geit uafásach aisti.

Bhí brón agus inní mhór uirthi.

Ní raibh a fhios acu ó thalamh an domhain céard a dhéanfaidís.

- 3) Dúnadh an comhlacht déantúsaíochta áitiúil roimh an Nollaig. Chaith Séan dhá mhí ag quartú poist.

Níl a fhios ag Dia ná duine cé mhéad foirm iarratais a líon sé amach.

Níor éirigh leis aon phost a fháil.

Bhí siad in umar na haimléise.

- 4) Dúnadh an comhlacht déantúsaíochta áitiúil roimh an Nollaig. Ní raibh pingin rua acu ag an bpointe sin.

Bhí said ag brath go hiomlán ar íocaíochtaí leasa shóisialaigh.

Bhíodh ar Sheán gabháil go hOifig an Phoist chuile Aoine agus an áit lán go doras i gcónaí.

Bhí sé go mór in ísle brí.

- 5) Dúnadh an comhlacht déantúsaíochta áitiúil roimh an Nollaig. Oíche amháin, chonaic said ar an nuacht go raibh tuairim is ceithre chéad caoga míle duine dífhostaithe.

Chuir sé seo an-iontas go deo orthu.

Bhí fearg ar Sheán agus chuir sé an milléan ar an Rialtas.

Tháinig siad ar an tuairim nach raibh aon dul as acu ach an bád bán a thabhairt orthu féin.

- 6) Dúnadh an comhlacht déantúsaíochta áitiúil roimh an Nollaig. Shocraigh siad gabháil ar imirce go Meiriceá.

Mí ina dhiaidh sin thug said aghaidh ar aerfort na Sionainne.

Bhí an-chumha orthu ag fágáil agus bean Sheáin ag gol go fáoch.

Bhí a fhios acu go n-aireoidís uathu a muintir.

Ceisteanna don Idirghníomhaíocht:

- Cén sort poist a bhí ag Liam?
- Cé mhéad airgid a bhí i gceist leis an gcúnamh dífhostaíochta?
- An raibh/bhfuil gaolta acu i Méiriceá meas tú?